

ЯСТРЕБ Ярослава,
аспірант кафедри фінансів
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

ORCID: 0000-0001-7586-1057
y.yastreb@knute.edu.ua

YASTREB Yaroslava,
Postgraduate student
of Department of Finance
State University of Trade and Economics
19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine

ORCID: 0000-0001-7586-1057
y.yastreb@knute.edu.ua

ФІНАНСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

FINANCING OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT

Вступ. В умовах кризи, спричиненої пандемією COVID-19 та повномасштабною війною на території України, перед урядом постає питання фінансового забезпечення розвитку фізичної культури і спорту.

Проблема. Наразі існує потреба у відбудові та реконструкції спортивної інфраструктури, відновленні діяльності установ та організацій. Актуальним є пошук та залучення фінансових резервів для відновлення галузі фізичної культури і спорту, створення дієвого механізму реалізації державної фінансової політики.

Метою статті є розкриття теоретичних засад та вдосконалення методологічних положень розвитку системи фінансового забезпечення фізичної культури і спорту.

Методи. Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові методи: системний підхід, індукції, дедукції, абстрагування, узагальнення, аналізу та синтезу. Також використано сучасні теоретичні розробки вітчизняних і зарубіжних учених з проблем фінансового забезпечення фізичної культури і спорту в Україні.

Результати дослідження. Питанню визначення сутності фінансового забезпечення розвитку фізичної культури і спорту приділено недостатньо уваги, що потребує формування консолідованого трактування цього визначення на основі аналізу наукової літератури. В умовах воєнного стану виникає необхідність залучення значних фінансових ресурсів для відбудови об'єктів спортивної інфраструктури, відновлення центрів олімпійської підготовки та допомоги населенню у покращанні психологічного стану.

Introduction. The government faces the issue of financial support of physical culture and sports development in the context of the crisis caused by the COVID-19 pandemic and the full-scale war on the territory of Ukraine.

Problem. There is a need to rebuild and reconstruct sports infrastructure, restore the activities of institutions and organizations. It is important to find and attract financial reserves to restore the field of physical culture and sports, creating an effective mechanism for implementing public financial policy.

The aim of the article is to reveal theoretical foundations and improve methodological provisions for the development of the financial system of physical culture and sports.

Methods. The methodological basis of the study are general scientific methods, such as systems approach, methods of induction, deduction, abstraction, generalization, analysis and synthesis. Modern theoretical developments of domestic and foreign scientists on the problems of financial support of physical culture and sports in Ukraine were used.

Results. Insufficient attention has been paid to the issue of determining the essence of financial support for the development of physical culture and sports, which needs the formation of a consolidated interpretation of this definition based on the analysis of the scientific literature. There is a need to attract significant financial resources for the reconstruction of sports infrastructure, the restoration of Olympic training centers and assistance to the population in restoring the psychological state under martial law.

Висновки. Фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту є одним з головних напрямів розвитку держави, тому що забезпечує формування людського капіталу для кращого розвитку економіки та становлення країни на міжнародному рівні як провідної спортивної держави.

Ключові слова: фінансове забезпечення, розвиток фізичної культури і спорту, державні фінансові ресурси, бюджетні кошти.

Conclusions. Financial support of the development of physical culture and sports is one of the main directions of state development, because it provides the formation of human capital for better economic development and country establishment at the international level as a leading sports state.

Keywords: financial support, development of physical culture and sports, state financial resources, budget funds.

JEL Classification G28, H11, O23

Вступ. Фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту є ваговою складовою державної фінансової політики суспільного розвитку. Важливим є встановлення оптимальних співвідношень між складовими фінансової архітектури, що забезпечить достатній обсяг фінансових ресурсів для економічного зростання країни та набуття нею провідних позицій у світовому спорті. Модернізація системи фінансування спортивної галузі має стати складовою комплексного розвитку фінансової системи країни. Доцільним є здійснення дієвого бюджетного регулювання у галузі фізичної культури і спорту (ФКС) з урахуванням принципів субсидіарності, прозорості та підконтрольності, що сприятиме підвищенню рівня ефективності та результативності використання бюджетних коштів.

Проблема. На сучасному етапі розвитку економіки країни виникає потреба у проведенні збалансованої фінансової політики із застосуванням науково-обґрунтованих підходів до бюджетного регулювання у сфері розвитку фізичної культури і спорту. Доцільним є покращання рівня функціонування фінансових інститутів, посилення координації застосування механізмів і важелів у формуванні та реалізації фінансової політики держави, удосконаленні положень щодо управління бюджетними відносинами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення сутності поняття "фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту" є недостатньо дослідженим вітчизняними та зарубіжними вченими. У вітчизняній науковій літературі здебільшого приділено увагу поняттю "фінансове забезпечення" загалом. Дослідженням сутності фінансів та державної фінансової політики займалися А. Вагнер, Дж. М. Кейнс, Р. Масгрейв, А. Парето, Д. Рікардо, П. Самуельсон, А. Сміт, Дж. Стігліц та ін. Серед вагомих наукових досліджень, що присвячені фінансуванню розвитку фізичної культури і спорту, можна відзначити праці І. Гасюка та С. Нікітенко. Так, І. Гасюк висвітлив правові, нормативні, організаційні засади державного механізму та визначив джерельно-структурну базу фінансування фізичної культури і спорту [1]. С. Нікітенко розглянув особливості фінансування сфери ФКС в Україні [2]. Визначенню сутності фінансового забезпечення приділяли увагу у своїх працях

А. Мазаракі, І. Чугунов, Л. Козарезенко, В. Базенко, Н. Савченко, Г. Кучер [3–7] та ін. Проте питання щодо формулювання поняття "фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту" залишається відкритим та потребує подальшого наукового опрацювання.

Метою дослідження є розкриття теоретичних засад та вдосконалення методологічних положень розвитку системи фінансового забезпечення фізичної культури і спорту.

Методи. Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові методи. Зокрема системний підхід використано під час розкриття сутності поняття "фінансове забезпечення". Методи індукції, дедукції, абстрагування, узагальнення, аналізу і синтезу застосовано для теоретичного узагальнення й формулювання мети дослідження, а також удосконалення його категорійно-понятійного апарату. Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти з питань фінансового забезпечення управління сферою фізичної культури і спорту, наукові статті вітчизняних та зарубіжних учених тощо.

Результати дослідження. Дослідження фінансового забезпечення розвитку ФКС відрізняється від аналогічних досліджень інших суб'єктів ринкових відносин, що пов'язано передусім із самою сутністю галузі, адже мета її функціонування закладена не у площині отримання прибутку, а в загальному спрямована на підвищення рівня добробуту населення та якості життя.

Досліджуючи особливості розвитку системи фінансування ФКС, слід зосередити увагу на аналізі наявних підходів у визначенні сутності поняття "фінансове забезпечення" та "фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту".

У сучасній науці спостерігається інтенсивний розвиток теоретико-методологічних засад дослідницької діяльності на основі використання різних підходів. Серед них базовим є системний підхід, що передбачає дослідження певного об'єкта як системи, що наділена елементним складом, структурою, функціями елементів і цілого, єдністю зовнішнього та внутрішнього середовища системи, законами розвитку системи та її складових. Сучасна теорія визначає системний підхід як універсальний метод дослідження, вивчення стану, організації, структури, взаємодії різних аспектів, функціонування, ресурсів, внутрішніх і зовнішніх зв'язків моделюючої або функціонуючої системи. Застосування системного підходу дає змогу більш глибоко, комплексно, виходячи з різних позицій, масштабів, оцінити будь-яке явище, процес у конкретній системі для прийняття більш виваженого і науково обґрунтованого управлінського рішення. Галузь фізичної культури і спорту розглядається з позицій системного підходу як соціально-економічна система із складною структурою управлінського механізму. Використання системного підходу в дослідженні вимагає ґрунтового і всебічного визначення вихідних категорій: "фінансове забезпечення", "фізична культура і спорт".

У науковій літературі термін "фінансове забезпечення" зустрічається доволі часто, його зміст відрізняється залежно від того, який напрям економічної діяльності досліджує автор.

Н. Савченко трактує фінансове забезпечення як формування цільових грошових фондів у достатньому розмірі та їхнє ефективне використання. Науковець виділяє складові фінансового забезпечення, зокрема: самофінансування; кредитування; бюджетне фінансування; інвестування. Фінансове забезпечення є основним методом фінансового впливу на соціально-економічний розвиток суспільства [3].

В. Базенко трактує досліджуване поняття так: "Фінансове забезпечення – це забезпечення фінансовими ресурсами економіки держави, соціальних потреб і програм, виробництва продукції, науково-технічних досліджень, будівництва і переобладнання підприємств, а також утримання бюджетних організацій тощо" [6].

В. Федосов та С. Юрій фінансове забезпечення визначають як "формування цільових грошових фондів суб'єктів господарювання у достатньому розмірі та їх ефективне використання з виділенням п'яти основних елементів фінансового забезпечення суб'єктів господарювання: самофінансування; кредитування; бюджетне фінансування; оренда; інвестування" [8]. Також В. Федосов надає ще одне визначення фінансового забезпечення: "Це система джерел і форм фінансування розвитку економічної і соціальної сфер". Проте запропоновані підходи окремо один від одного є неповними та не відображають усієї сутності досліджуваного поняття.

Таким чином, за системним підходом до визначення, поняття "фінансове забезпечення" формулюється як система цілеспрямованих і взаємопов'язаних процесів на етапах пошуку, залучення та використання фінансових ресурсів, що реалізуються окремими суб'єктами фінансових відносин відповідно до визначення потреб у обсягах фінансування певного рівня відтворення матеріально-технічної бази виробництва з метою отримання фінансового або матеріального ефекту.

Результати аналізу свідчать, що наявні визначення поняття "фінансове забезпечення" не є вичерпними та узагальнюючими, існує різнобічність у підходах до трактування. Так, за різними підходами до сутності, поняття "фінансове забезпечення" трактується як: складник фінансового механізму; метод впливу на соціально-економічну сферу; система фінансових відносин; сукупність грошових фондів.

Згідно із Законом України "Про фізичну культуру і спорт" "фізична культура – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя" [9].

Як зазначає С. Вавренюк, фізична культура і спорт – органічна частина загальнолюдської культури, "його особлива самостійна область.

Разом з тим, це специфічний процес і результат людської діяльності", засіб та спосіб фізичного вдосконалення особистості [10].

Визнання ФКС як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави, важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя, а також створення позитивного міжнародного іміджу держави є провідними засадами державної політики у цій сфері.

Збереження та вдосконалення мережі спортивної інфраструктури є одним з пріоритетних напрямів державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Протягом останніх двох років у країні активно реалізовувалася програма Президента України "25 спортивних магнітів". Планувалося побудувати об'єкти світового рівня в кожній області, вже були побудовані сучасні спортивні арени, які стали мішенню для ворожих снарядів: від початку введення воєнного стану російські війська методично знищують спортивну інфраструктуру. За даними Міністерства молоді та спорту України, станом на 15 червня 2022 р., окупантами вже зруйновано та пошкоджено 94 об'єкти спортивної інфраструктури: 63 спортивні комплекси, 9 басейнів, 3 льодові арени, 17 стадіонів, велокомплекс у Лимані, що становило близько 130 млн дол. США збитків. Міністерство молоді та спорту України наразі працює над програмою відновлення сфери фізичної культури і спорту, зокрема відбудови об'єктів спортивної інфраструктури після перемоги України над російськими окупантами [11].

Таким чином, за результатами аналізу визначень та підходів до трактування понять "фінансове забезпечення" та "фізична культура і спорт" запропоновано таке визначення: *фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту* – це система фінансових відносин, яка містить форми, методи, інструменти їх реалізації та виникає з приводу залучення й розподілу фінансових ресурсів з метою створення належних умов для розвитку фізичної культури і спорту, ефективного функціонування гуманітарної політики держави, сприяння всебічному розвитку особистості та формуванню здорового способу життя шляхом орієнтування на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері.

ФКС як сфера суспільної діяльності і як галузь державного регулювання не бере участь безпосередньо в створенні сукупного суспільного продукту й національного доходу. Витрати живої праці тут – це витрати на споживання. З погляду відтворення національного доходу, ФКС – не більш ніж сфера споживання, але як соціальна система вона має власні джерела фінансування й кошти [11].

Процес фінансового забезпечення розвитку ФКС поділяється на етапи. Першим є визначення необхідних обсягів фінансових ресурсів для певної форми відтворення основних засобів. Далі відбувається

формування потенціалу фінансового забезпечення шляхом пошуку фінансових джерел, їх залучення для формування необхідного обсягу фінансових ресурсів. І завершальним етапом є реалізація потенціалу фінансового забезпечення шляхом розподілу фінансових ресурсів та досягнення бажаного фінансового результату.

Державна фінансова підтримка ФКС здійснюється шляхом реалізації таких її форм: пряме та достатнє фінансування ФКС з бюджетів усіх рівнів на основі відповідних фінансових і соціальних норм та нормативів; надання різних пільг і преференцій для організацій, установ та підприємств сфери, що спрямовують фінансові кошти на розвиток ФКС (насамперед, від ігорного бізнесу, тоталізаторів і лотерей); виділення пільгових (безпроцентних) кредитів і цільових інвестицій у розвиток ФКС; прискорення амортизації спортивного майна та ін. [12].

І. Чугунов зазначає: "У сучасних умовах розвитку економіки доцільним є визначення відповідних інституційних засад бюджетної політики суспільного розвитку, посилення взаємозв'язку бюджетного планування та основних пріоритетів соціально-економічного розвитку країни, підвищення результативності виконання бюджетних програм, удосконалення відповідних бюджетних інструментів і механізмів у системі інституційного середовища суспільства. Формування та здійснення бюджетної політики як складової державного регулювання суспільного розвитку має ґрунтуватися на підходах, спрямованих на досягнення дієвості економічних перетворень, динамічної бюджетної збалансованості та стійкості державних фінансів, забезпечення економічного зростання" [6].

На думку С. Нікітенко, фінансування розвитку ФКС повинно здійснюватися через удосконалення загальнодержавного рівня, що потребує: забезпечення реалізації основних положень цільової програми розвитку ФКС в Україні на перспективу; міжгалузевої координації та функціонального регулювання у сфері ФКС; подальшого формування нормативної правової бази підтримки фізкультурно-спортивного руху, професійного спорту, включаючи участь місцевих осередків у розробленні проєктів законів; створення адекватної науково обґрунтованої системи оздоровлення та фізичного виховання населення; розроблення та реалізації міжгалузевих цільових програм з питань розвитку ФКС; підготовки та перепідготовки кадрів вищої кваліфікації; методичного, фінансового, організаційного забезпечення підготовки та виступів збірних команд на міжнародних змаганнях; створення умов для розвитку спортивної індустрії у країні з метою залучення інвестицій у сферу фізичної культури і спорту; проведення всіх необхідних робіт щодо обов'язкової сертифікації продукції та послуг у галузі фізичної культури і спорту [13].

Основні засади розвитку України визначаються фінансовими ресурсами державного сектора економіки та впливають на фінансовий потенціал суб'єктів державної власності. Використання фінансових ресурсів державного сектора економіки надає можливість забезпечення

сталого економічного розвитку країни, сприяє фінансуванню інноваційних розробок, стимулюванню розвитку відповідних галузей економіки та запровадженню нових механізмів фінансування. Можливість прискорити зростання ВВП, сформуванню умов для дієвого фінансування розвитку фізичної культури і спорту сприятиме поєднанню інтересів територіальних громад та підприємництва щодо основних напрямів суспільного розвитку [7].

Забезпечення високого рівня людського розвитку потребує відповідного фінансового забезпечення соціальної сфери країни, зокрема освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, фізичної культури і спорту. Динамічні зміни економічної моделі країни вимагають застосування виваженого підходу до визначення раціональних методів фінансового забезпечення ключових галузей суспільного виробництва, адже фінансова складова людського розвитку має забезпечувати поетапне підвищення рівня та якості життя, сприяти, зокрема, розвитку ФКС [5].

Висновки. Результати аналізу наукової літератури та підходів до трактування сутності поняття "фінансове забезпечення розвитку фізичної культури і спорту" свідчать, що воно досліджено недостатньо. З огляду на це, узагальнено підходи до визначення понять "фінансове забезпечення" та "фізична культура і спорт" і запропоновано підхід до формулювання цієї дефініції.

Формування ефективного механізму фінансового забезпечення є актуальним та взаємопов'язаним із розширенням функцій, необхідність виконання яких постає перед державою. Пріоритетними завданнями уряду є визначення джерел та залучення необхідних інвестицій для виконання програм відбудови та реконструкції об'єктів зруйнованої інфраструктури, у тому числі й спортивної. Основною стратегією розвитку фізичної культури і спорту має стати змінення принципів управління та фінансування цієї галузі. Держава має передати спортивним федераціям права на управління видами спорту, але при цьому формувати спортивний престиж країни. Вагомим є створення належних умов для підготовки спортсменів до міжнародних змагань та впровадження якісних змін у спорті вищих досягнень. Впровадження цифрових технологій між суб'єктами сфери фізичної культури і спорту створить більш оптимальні умови для покращання фінансових взаємовідносин. Фізична культура і спорт мають стати дієвим інструментом для поліпшення здоров'я та якості життя населення, відновлення психологічного стану осіб, постраждалих унаслідок війни.

Співвідношення між складовими архітектури фінансово-бюджетної системи формуються з урахуванням державних методів впливу на соціально-економічні процеси. Розроблення заходів у сфері фіскальної політики має враховувати стадії економічного циклу, сприяти активізації основних факторів економічного зростання, бюджетної результативності, розвитку людського потенціалу, інтегрованості вітчизняної економіки у світове середовище.

Важливою є реалізація системної та збалансованої державної політики у сфері фінансового забезпечення розвитку ФКС з використанням комплексу бюджетних, податкових, кредитних, страхових інструментів. Належний рівень обґрунтованості пріоритетних напрямів та вдосконалення фінансового забезпечення розвитку фізичної культури і спорту сприятиме соціально-економічному розвитку країни.

Продовження дослідження механізмів фінансового забезпечення розвитку ФКС є доцільним з урахуванням важливості дієвого суспільного розвитку.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє, що він не має фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не має відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гасюк І. Л. Державне фінансування молоді та спорту в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2018. № 28. С. 112-115. URL: <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/41/40>
2. Нікітенко С. В. Особливості нормативно-правового регулювання фізичного виховання і спорту в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. № 1. С. 95-100.
3. Чугунов І. Я., Канєва Т. В. та ін. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2018. 376 с.
4. Чугунов І. Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку: монографія. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2021. 532 с.
5. Чугунов І. Я., Козарезенко Л. В. Державне фінансове регулювання розвитку людського потенціалу. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2017. № 3. С. 116-132.
6. Базенко В. А. Розвиток фізичної культури та спорту в умовах децентралізації. Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. ОРІДУ. Одеса, 2015. С. 61-64.
7. Кучер Г. В. Державні фінансові ресурси: монографія. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2018. 608 с.
8. Федосов В. М., Юрій С. І. та ін. Бюджетний менеджмент: монографія. Київ: КНЕУ, 2004. 864 с.
9. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12>
10. Домбровська С. М., Вавренюк С. А., Палюх В. В. Державне регулювання фізичної культури та спорту в Україні: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2020. 313 с.
11. Офіційний вебпортал Міністерства молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua>
12. Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту: Указ Президента України від 28 вересня 2004 року № 1148/2004. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004>
13. Nikitenko, S. (2019). Теоретичні підходи в процесі реалізації державного управління фізичною культурою і спортом. *Public Administration and Regional Development*, 4, 423-440.

REFERENCES

1. Gasjuk, I. L. (2018). Derzhavne finansuvannja molodi ta sportu v Ukraini [State financing of youth and sports in Ukraine]. *Naukovyj visnyk Hersons'kogo derzhavnogo universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University*, 28, 112-115. <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/41/40> [in Ukrainian].

2. Nikitenko, S. V. (2016). Osoblyvosti normatyvno-pravovogo reguljuvannja fizychnogo vyhovannja i sportu v Ukraini [Peculiarities of regulatory and legal regulation of physical education and sports in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnja ta misceve samovrjaduvannja – State administration and local self-government, 1*, 95-100 [in Ukrainian].
3. Chugunov, I. Ja., Kanjeva, T. V. et al. (2018). *Derzhavne finansove reguljuvannja ekonomichnyh peretvoren' [State financial regulation of economic transformations]*. A. A. Mazaraki (Ed.). Kyi'v: Kyi'vs'kyj nacional'nyj torgovel'no-ekonomichnyj universytet [in Ukrainian].
4. Chugunov, I. Ja. (2021). *Bjuzhetna strategija suspil'nogo rozvytku [Budget strategy of social development]*. Kyi'v: Kyi'vs'kyj nacional'nyj torgovel'no-ekonomichnyj universytet [in Ukrainian].
5. Chugunov, I. Ja., &Kozarezenko, L. V. (2017). Derzhavne finansove reguljuvannja rozvytku ljuds'kogo potencialu – State financial regulation of human potential development. *Visnyk Kyi'vs'kogo nacional'nogo torgovel'no-ekonomichnogo univer-sytetu – Herald of Kyiv National University of Trade and Economics, 3*, 116-132 [in Ukrainian].
6. Bazenko, V. A. (2015). Rozvytok fizychnoi' kul'tury ta sportu v umovah decentralizacii' [Development of physical culture and sports in conditions of decentralization]. *Aktual'ni problemy derzhavnogo upravlinnja – Actual problems of public administration*. Odesa: ORIDU [in Ukrainian].
7. Kucher, G. V. (2018). *Derzhavni finansovi resursy [Derzhavni finansovi resursy]*. Kyi'v: Kyi'vs'kyj nacional'nyj torgovel'no-ekonomichnyj universytet [in Ukrainian].
8. Fedosov, V. M., Jurij, S. I. et al. (2004). *Bjuzhetnyj menedzhment [Budget management]*. Kyi'v: KNEU [in Ukrainian].
9. Pro fizychnu kul'turu i sport: Zakon Ukrainy vid 24.12.1993 № 3808-XII [On physical culture and sports: Law of Ukraine dated 12.24.1993 No. 3808-XII]. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3808-12> [in Ukrainian].
10. Dombrovs'ka, S. M., Vavrenjuk, S. A., & Paljuh, V. V. (2020). *Derzhavne reguljuvannja fizychnoi' kul'tury ta sportu v Ukraini [State regulation of physical culture and sports in Ukraine]*. Harkiv: NUCZU [in Ukrainian].
11. Oficijnyj vebportal Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy [The official website of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. <https://mms.gov.ua> [in Ukrainian].
12. Pro Nacional'nu doktrynu rozvytku fizychnoi' kul'tury i sportu: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 28 veresnja 2004 roku № 1148/2004 [On the National Doctrine of the Development of Physical Culture and Sports: Decree of the President of Ukraine of September 28, 2004 No. 1148/2004]. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004> [in Ukrainian].
13. Nikitenko, S. (2019). Teoretychni pidhody v procesi realizacii' derzhavnogo upravlinnja fizychnoju kul'turoju i sportom [Theoretical approaches in the process of implementation of state management of physical culture and sports]. *Public Administration and Regional Development, 4*, 423-440 [in Ukrainian].

Надійшла до редакції 26.05.2022.

Прийнято до друку 29.05.2022.

Публікація онлайн 05.09.2022.